

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Reforma finančních úřadů

Reform of the Tax Offices

Student: Jarmila Opatřilová

Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Jiří Kovář

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student:	Jarmila Opatřilová
Studijní program:	B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor:	6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace:	02 Veřejná ekonomika a správa
Téma:	Reforma finančních úřadů Reform of the Tax Offices

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Daňová správa v ČR
 3. Koncepce vytvoření jednoho inkasního místa
 4. Změny ve veřejné správě související se zavedením jednoho inkasního místa v Opavě
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BŘESKÁ, Naděžda, Eva BURDOVÁ a Lucie VRÁNOVÁ. *Státní sociální podpora 2010*. 13. přeprac. vyd. Olomouc: Anag, 2010, 240 s. ISBN 978-80-7263-609-9.
DUBŠEKOVÁ-HRSTKOVÁ, Lenka. *Daňový řád 2011*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 156 s. ISBN 978-80-7357-650-9.
HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy ČR*. 1. vyd. Plzeň: Vyd. Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

Jarmila Opatřilová

.....

Obsah

1	Úvod	6
2	Daňová správa v ČR	7
2.1	Historie daňové správy v ČR	7
2.2	Organizační struktura a činnosti daňové správy	10
2.2.1	Ministerstvo financí	10
2.2.2	Generální finanční ředitelství	12
2.2.3	Finanční ředitelství	14
2.2.4	Specializovaný finanční úřad	16
2.2.5	Finanční úřady	17
2.3	Finanční úřad v Opavě a jeho organizační struktura	20
2.3.1	Oddělení registrační a evidence daní	21
2.3.2	Oddělení vyměřovací	22
2.3.3	Oddělení kontrolní	22
2.3.4	Oddělení vymáhací	23
2.3.5	Oddělení majetkových daní a ostatních agend	24
2.4	Personální stránka finančních úřadů	24
3	Koncepce vytvoření jednoho inkasního místa (JIM)	25
3.1	Návrh funkčního a organizačního uspořádání JIM	27
3.1.1	Cíle a východiska reformy	27
3.1.2	Postup vzniku JIM	31
3.2	Kompetence JIM	31
3.3	Organizační struktura JIM a systém řízení	33
3.4	Rizika realizace projektu JIM	35
4	Změny ve veřejné správě související se zavedením JIM v Opavě	39
4.1	Identifikace současných problémů organizační struktury	39
4.2	Ekonomická návratnost projektu JIM, definování cílového stavu	41
4.3	Výhody a nevýhody zavedení JIM	43
5	Závěr	45

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh a jednotlivé přílohy

1 Úvod

Ve své bakalářské práci se zabývám velice aktuálním tématem, a to reformou daňové správy, fungováním finančních úřadů a vytvořením jednoho inkasního místa (dále jen JIM) v České republice (dále jen ČR).

Cílem mé práce je provést analýzu daňové správy v ČR obecně, zabývat se činností a organizací Finančního úřadu v Opavě. Hlavním tématem mé bakalářské práce je koncepce vytvoření JIM z důvodu nutné modernizace daňové správy. Téma „Reforma organizace a fungování finančních úřadů, projekt JIM“ mi bylo zadáno a je v současnosti velmi aktuální, navíc se mě dotýká z profesní stránky.

Bakalářská práce se opírá o doporučenou odbornou literaturu, právní normy, vztahující se k tématu, různé statistické podklady, interní předpisy a dokumenty vydané Generálním finančním ředitelstvím a dále také o internetové informace a o vlastní poznatky získané při práci na finančním úřadě. Hlavní metodou při vypracovávání praktické části bakalářské práce je deskriptivní metoda zahrnující sběr, studium a následnou analýzu a syntézu dostupných dat, týkajících se daného tématu.

Bakalářská práce má podle zadání pět kapitol. První kapitolu tvoří úvod, poté následuje historický průřez daňovou správou v Československu a ČR. V následující kapitole je podrobněji charakterizována organizační struktura a činnost daňové správy v ČR a na Finančním úřadě v Opavě. Třetí kapitola je zaměřena na koncepci vytvoření JIM, na postup vzniku, kompetencí a fáze programu JIM. Čtvrtá kapitola charakterizuje změny, které souvisejí a nastanou se zavedením JIM v Opavě. Poslední kapitola se věnuje shrnutí problematiky daňové správy v ČR a zhodnocením daňové reformy se zavedením JIM.

Vzhledem k dynamické situaci především politické, bych bakalářskou práci uzavřela na úrovni poznatků k datu 30. prosince 2011.

Ráda bych na tomto místě poděkovala Ing. Pavlíně Bollkové za cenné připomínky a odborné rady, které mi velmi pomohly při vypracování této bakalářské práce.

2 Daňová správa v ČR

2.1 Historie daňové správy v ČR

Počátek vzniku české daňové správy souvisí se vznikem Československé republiky v roce 1918, kdy československá daňová správa převzala daňovou správu z Rakouska–Uherska, kde existoval spolehlivý a dobře fungující systém úřadů správy přímých a nepřímých daní, ale postupem času se tento vliv na daňovou správu v české republice vytrácel. Nejvyšším daňovým orgánem se stalo dne 2. listopadu 1918 Ministerstvo financí (dále jen MF), kdy byl vydán zákon č. 2/1918 Sb., z. a n., jímž se zřizují nejvyšší správní úřady. Prvním ministrem financí se stal Alois Rašín. MF převzalo Zemská finanční ředitelství v Praze a v Brně a Finanční ředitelství v Opavě. V čele zemského finančního ředitelství stál prezident zemské finanční správy, přednostou Finančního ředitelství v Opavě byl vládní rada. Ředitelství byla organizována do oddělení, dále zde byla účtárna, hospodářský úřad a úřady pomocné. Jejich hlavním úkolem bylo vykonávání dozoru nad vyměřením a vymáháním přímých a nepřímých daní.¹

Československo bylo rozděleno na politické okresy, které se dále dělily na soudní okresy. V sídlech soudních okresů vznikaly berní úřady, které byly řízeny berní správou. Berní správa sídlila v politických okresech a byla správcem daně I. stupně. Hlavní činností berní správy byla daňová správa, dále provádění exekucí a další pomocné úkony. Koncem čtyřicátých let bylo v Československé republice 156 berních správ a 299 berních úřadů.

Okresní finanční ředitelství a ve Slezsku finanční inspektoráty byly prvoinstančním orgánem pro nepřímé daně. Kontrolu spotřebních daní vykonávaly důchodkové kontrolní úřady, jejichž územní působnost byla totožná jako u berních správ, ale ty byly zřizovány i přímo v místech subjektů spotřebních daní. Pro výběr daní při vstupu potravin z venkova do větších měst byly zřízeny Úřady potravní daně na čáře, a to v Praze a v Brně. Technickou kontrolu spotřebních daní a monopolů zajišťovaly úřady technické kontroly. Dále byla v Československu zvláštní oddělení zemských finančních ředitelství, které se nazývaly okrskové celní správy a vykonávaly celní agendu. Finančním ředitelstvím podléhaly inspektoráty finanční stráže. Inspektoráty finanční stráže byly ozbrojenou a uniformovanou

¹Boněk, V. Historie daňové správy v českých zemích ve 20. století. *Daně*. 1993, roč. 3, č. 2, s. 4-15.

Boněk V. Výkon daňové správy v českých zemích před II. světovou válkou. *Daně*. 1996, roč. 4, č. 10, s. 18-28.

složkou finanční správy a jejich hlavní náplní byla strážní služba na státních hranicích, ve výrobních produktech spotřební daně a na čarách potravní daně.

Když byl v roce 1939 vytvořen Protektorát Čechy a Morava, bylo ministerstvo financí podřízeno německým orgánům. Z území Protektorátu byl vytvořen vrchní finanční okres Čechy a Morava a v Praze vznikl jako orgán říšské správy Úřad vrchního prezidenta pro správu cel, spotřebních daní a monopolů. Po ukončení druhé světové války a zániku Protektorátu, byl v daňové správě obnoven prvorepublikový stav. V oblasti organizace daňové správy byla provedena celá řada změn, hlavně byl snížen počet berních úřadů. Také došlo k řadě změn ve zdanění, hlavně v souvislosti se znárodněním.

Organizace daňové správy byla změněna rokem 1949. Správa přímých a nepřímých daní byla přiřčena ke správě politické. Po třiceti letech tak opět došlo ke spojení správy politické a finanční. Do sféry národních výborů byla zařazena i celní správa, a to až do roku 1952, kdy byla převedena do resortu Ministerstva zahraničního obchodu. V roce 1952 byla také zrušena finanční stráž.² Daňová správa se tedy stala součástí finančních referátů, později finančních odborů národních výborů. Zpočátku to byly krajské finanční odbory (druhostupňový orgán), v českých zemích jich bylo včetně hlavního města 14, a okresní finanční odbory (prvostupňový orgán), těch bylo včetně hlavního města 195. V šedesátých letech byla část daňové správy přenesena až na místní národní výbory.

V roce 1970 byly v ČR (tehdy ČSR) zřízeny samostatné daňové orgány podléhající MF, jejichž pravomoci však byly značně omezené. Prvostupňovými orgány byly okresní finanční správy zřízené v sídle okresu (v Praze obvodní), kterých bylo 85. Druhostupňovými orgány byly krajské finanční správy v sídlech krajů a v hlavním městě Praze. Pouze daň z příjmů obyvatelstva a domovní daň nadále spravovaly místní národní výbory.

Další významnější změnu v oblasti daňové správy si vynutila situace po listopadu roku 1989, kdy vznikla potřeba změnit stávající daňový systém, který vycházel ze socialistických zásad ekonomiky a vytvořit orgány, které budou fungovat v podmínkách tržní ekonomiky. Bylo nutné změnit daňové zákony a zavést nové typy daní. Proto v průběhu let 1990-1992

²Publikace __ Historie _MF_ 1918-2004.pdf, s. 48. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Publikace__Historie_MF_1918-2004.pdf.

doznaly stávající daňové zákony řadu zásadních proměn a byly dočasně zavedeny i zcela nové daně. Struktura daňového systému přijatá v roce 1992 platí dodnes, byť samozřejmě doznala řady změn. Prvního ledna 1993 po zániku federace se do resortu ministerstva financí vrátila celní správa, ale v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie a zrušením celních kontrol na hranicích byla v roce 2004 síť celních úřadů redukována a Generální ředitelství cel bylo vyčleněno z ministerstva financí a stalo se orgánem jemu podřízeným.³

S účinností od 1. ledna 1991 byly zákonem č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech zřízeny nové orgány daňové správy – finanční ředitelství a finanční úřady. Územní finanční orgány vykonávají správu všech daní a dalších příjmů veřejných rozpočtů.

Dnem 1. ledna 2011 nabyl účinnosti zákon č. 199/2010 Sb., kterým se mimo jiné novelizoval zákon o územních finančních orgánech. Tímto dnem bylo zřízeno v rámci soustavy územních finančních orgánů vedle finančních ředitelství a finančních úřadů také Generální finanční ředitelství jako zvláštní složka MF.

Zatím poslední významnější změnou je, že od 1. ledna 2012 byl do soustavy územních finančních orgánů nově zaveden Specializovaný finanční úřad s celostátní působností, který se bude zabývat vybranými subjekty. Jedná se o ty daňové subjekty, jejichž přínos pro výši vybraných daní a plnění státního rozpočtu je zcela zásadní.

Daňová a celní historie českých zemí ve 20. století byla skutečně složitá a pestrá, neboť nutně odrážela nejen ekonomický vývoj, ale hlavně zásadní zvraty politické. Lze jen doufat, že do budoucna už bude tento vývoj kontinuální a daňová soustava i daňová správa se budou vyvíjet a fungovat ku prospěchu České republiky a jejích občanů.

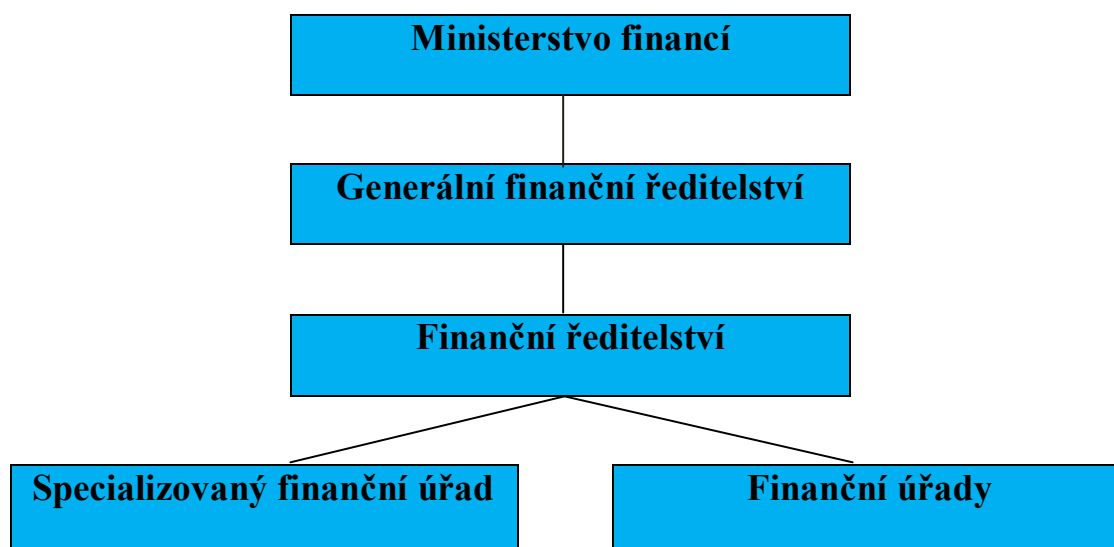
³Publikace__Historie_MF_1918-2004.pdf, s. 80. Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Publikace__Historie_MF_1918-2004.pdf.

2.2 Organizační struktura a činnosti daňové správy

Postavení a kompetence orgánů daňové správy jsou upraveny zákonem č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 199/2010 Sb., kterým byl zákon o územních finančních orgánech novelizován. Daňová správa v České republice je tvořena třístupňovou soustavou územních finančních orgánů viz. Obr. 2.1, podřízených MF, kterou tvoří:

- generální finanční ředitelství,
- finanční ředitelství,
- specializovaný finanční úřad a finanční úřady.

Obr. 2.1 Struktura třístupňové soustavy územních finančních orgánů

2.2.1 Ministerstvo financí

MF vzniklo zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR a zákonem č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů. MF je ústředním orgánem státní správy pro daně s celostátní působností. Daňová problematika tvoří pouze část jeho kompetencí a v současnosti všechny odbory daní, jsou soustředěny do sekce 05 Daně a cla. Celou tuto sekci vede náměstek ministra financí, který je plně podřízen ministru financí.

Sekce 05 je rozdělena do několika odborů:

- Odbor 15 – Daně z příjmů,
- Odbor 18 – Nepřímé daně,
- Odbor 25 – Strategie daňové politiky a správy,
- Odbor 26 – Majetkové daně, daň silniční, poplatky a oceňování,
- Odbor 28 – Účetnictví a audit,
- Odbor 32 – Daňová legislativa.

Strukturu sekce doplňuje samostatné oddělení 904 – Správní činnost.

Kompetence MF zejména v daňové oblasti⁴ jsou následující:

- zajišťuje tvorbu návrhů zákonů a jiných právních předpisů v oblasti daní. To se týká jak hmotněprávních předpisů, které upravují jednotlivé druhy daní, tak procesněprávní úpravy správy daní,
- zabezpečuje pro oblast daní úkoly související se sjednáváním mezinárodních smluv, s rozvojem mezistátních styků a mezinárodní spolupráce,
- zabezpečuje analytické a koncepční úkoly v oblasti daní a daňovou politiku,
- řídí Generální finanční ředitelství a jeho prostřednictvím finanční ředitelství a finanční úřady,
- vykonává správu daní v rozsahu stanoveném v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen daňový řád),
- přezkoumává rozhodnutí Generálního finančního ředitelství vydaná ve správních řízeních,
- může pověřit územní finanční orgán jednáním ve věcech mezinárodní pomoci při správě daní a ve věcech mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek podle zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní a o změně zákona o územních finančních orgánech,

⁴Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/22.html>

- v odůvodněných případech provádí úkony nebo dílčí řízení nebo jiné postupy, které jinak patří do pravomoci územního finančního orgánu, anebo se může na provádění těchto úkonů nebo dílčích řízení nebo jiných postupů podílet,
- v odůvodněných případech může pověřit jiný než místně příslušný územní finanční orgán správou některých daní, řízením o přestupcích, nebo výkonem dalších působností.

2.2.2 Generální finanční ředitelství

Na základě nabytí účinnosti zákona č. 199/2010 Sb., ze dne 1. ledna 2011, kterým byl mimo jiné novelizován zákon o územních finančních orgánech, bylo zřízeno jediné Generální finanční ředitelství se sídlem v Praze. V čele Generálního finančního ředitelství stojí generální ředitel, kterého jmenuje ministr financí a tomu je přímo podřízen.

Strukturu Generálního finančního ředitelství tvoří:

- Samostatný odbor personální,
- Samostatný odbor evidence a účtování daní, převodů a analýz,
- Samostatné oddělení organizace a řízení,
- Samostatné oddělení interního auditu,
- Sekce řízení správy daní,
- Sekce metodiky a výkonu daní,
- Sekce informatiky,
- Sekce ekonomiky a komunikace.

Generální finanční ředitelství má tyto kompetence:⁵

- podílí se na přípravě návrhů právních předpisů v oboru své působnosti,
- podílí se v oboru své působnosti na zajišťování úkolů souvisejících se sjednáváním mezinárodních smluv, s rozvojem mezistátních styků a mezinárodní spolupráce, jakož i úkolů, které vyplývají pro Českou republiku z mezinárodních smluv a z členství v mezinárodních organizacích,

⁵ Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/330.html>

- podílí se na zabezpečování analytických a koncepčních úkolů v oboru své působnosti; spolupracuje s ministerstvem na tvorbě daňové politiky i v dalších oblastech,
- řídí finanční ředitelství,
- vykonává správu daní, včetně vyhledávací činnosti,
- provádí řízení o přestupcích a jiných správních deliktech v oboru své působnosti,
- z pověření ministerstva přezkoumává hospodaření krajů, hlavního města Prahy a regionálních rad regionů soudržnosti a vykonává dozor nad přezkoumáváním hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí hlavního města Prahy,
- přezkoumává rozhodnutí finančních ředitelství vydaná ve správním řízení,
- na základě pověření ministerstva zajišťuje úkoly ústředního kontaktního orgánu pro vzájemnou mezinárodní administrativní spolupráci se státními orgány jiných států a mezinárodními organizacemi v oblasti své působnosti, včetně mezinárodní koordinace řešení zjištěných případů daňových úniků,
- z pověření ministerstva poskytuje mezinárodní pomoc při správě daní a při vymáhání některých finančních pohledávek,
- v odůvodněných případech provádí úkony nebo dílčí řízení nebo jiné postupy, které jinak patří do pravomoci jiných územních finančních orgánů, anebo se může na provádění těchto úkonů nebo dílčích řízení nebo jiných postupů podílet,
- zpracovává údaje získané při výkonu působnosti územních finančních orgánů a vede centrální evidence, registry a statistiky nezbytné pro plnění úkolů územních finančních orgánů, a to bez ohledu na původní účel shromažďování údajů, a poskytuje tyto údaje ministerstvu,
- vykonává další činnosti, stanoví-li tak jiný právní předpis.

2.2.3 Finanční ředitelství

Místní příslušnost finančních ředitelství je stanovena v příloze č. 3 zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, výčtem podřízených finančních úřadů. Toto rozdělení je dobře ilustrováno na obr. 2.2, – mapa ČR s vyznačenou místní příslušností.⁶

Obr. 2.2 Mapa ČR s vyznačenou místní příslušností FÚ a FR.

Finanční ředitelství řídí a za jeho činnost odpovídá ředitel, kterého jmenuje a odvolává generální ředitel Generálního finančního ředitelství. Máme celkem osm finančních ředitelství v ČR, a to v Praze, Brně, Plzni, Ústí nad Labem, Českých Budějovicích, Ostravě, Hradci Králové a Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu.

Finanční ředitelství může v obvodu své působnosti v odůvodněných případech pověřit provedením úkonů nebo dílčích řízení nebo jiných postupů v rámci správy daní nebo v rámci výkonu jiných působností jiný než místně příslušný finanční úřad.

⁶ Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/353.html>

Organizační strukturu finančních ředitelství vytváří:⁷

- sekretariát,
- odbor daní a dotací,
- oddělení automatizace a informatiky,
- oddělení finanční kontroly,
- oddělení cenové kontroly,
- oddělení personální,
- oddělení vnitřní správy.

Odbor daní a dotací se člení na:

- oddělení daně z příjmů fyzických osob a daně silniční,
- oddělení daně z příjmů právnických osob,
- oddělení nepřímých daní,
- oddělení majetkových daní a ostatních agend,
- oddělení metodiky správy daní,
- oddělení analyticko-vyhledávací,
- oddělení dotací.

Finančních ředitelství mají tyto kompetence:⁸

- řídí finanční úřady,
- vykonávají správu daní, včetně vyhledávací činnosti,
- vykonávají finanční kontrolu a provádějí řízení o přestupcích a jiných správních deliktech v oboru své působnosti,
- vykonávají cenovou kontrolu a ukládají pokuty,
- z pověření ministerstva poskytují mezinárodní pomoc při správě daní a při vymáhání některých finančních pohledávek,
- z pověření ministerstva přezkoumávají hospodaření krajů, hlavního města Prahy a regionálních rad regionů soudržnosti a vykonávají dozor nad přezkoumáváním hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí hlavního města Prahy
- přezkoumávají rozhodnutí finančních úřadů vydaná ve správním řízení,

⁷ Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/353.html>

⁸ Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/353.html>

- v odůvodněných případech provádějí úkony nebo dílčí řízení nebo jiné postupy, které jinak patří do pravomoci jimi řízených finančních úřadů, anebo se mohou na provádění těchto úkonů nebo dílčích řízení nebo jiných postupů podílet,
- zpracovávají údaje získané při výkonu působnosti územních finančních orgánů ve svém územním obvodu, a to bez ohledu na původní účel shromažďování údajů,
- vykonávají další činnosti, stanoví-li tak jiný právní předpis.

2.2.4 Specializovaný finanční úřad

Od 1. ledna 2012 byl do soustavy územních finančních orgánů nově zaveden Specializovaný finanční úřad s celostátní působností. Sídlo úřadu je v Praze a v rámci České republiky má 6 poboček, a to v Plzni, Českých Budějovicích, Ústí nad Labem, Hradci Králové, Brně a v Ostravě. Tento úřad je podřízen Finančnímu ředitelství pro hlavní město Praha.

Strukturu specializovaného finančního úřadu vytváří:

- odbor metodiky,
- odbor výkonu daní,
- odbor správy platebních povinností,
- oddělení přípravného řízení,

Specializovaný finanční úřad se zabývá vybranými daňovými subjekty. Jedná se o ty daňové subjekty, jejichž přínos pro výši vybraných daní a plnění státního rozpočtu je zcela zásadní, a u těch daňových subjektů, kde je podezření z rozsáhlých daňových úniků a neoprávněného vylákání nadměrných odpočtů.

Daňovým subjektem, který je spravován specializovaným finančním úřadem je:⁹

- právnická osoba založená za účelem podnikání, která za zdaňovací období dosáhla obratu více než 2 miliardy Kč,
- banka,
- pobočka zahraniční banky,
- pojišťovna,
- zajišťovna,

⁹ Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/14473.html>

- spořitelní a úvěrní družstvo,
- pobočka pojišťovny z jiného členského státu EU nebo z třetí země,
- každý další člen skupiny (dle zákona o DPH), pokud alespoň jeden ze členů skupiny je jedním z výše uvedených subjektů.

Specializovaným finančním úřadem může být rovněž spravována na základě rozhodnutí Generálního finančního ředitelství právnická či fyzická osoba, která výše uvedené podmínky nesplnila.

„Důvodem vzniku specializovaných finančních úřadů, je snaha daňové správy věnovat velkým a specifickým daňovým subjektům zvláštní pozornost tak, jako je tomu již dnes ve většině států Evropy, a to nejen v rámci Evropské unie,“ okomentoval vznik specializovaného finančního úřadu Jan Knížek, generální ředitel české daňové správy.¹⁰

2.2.5 Finanční úřady

Finanční úřady byly zřízeny zákonem č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech s místní působností, která je vymezena v příloze č. 1 tohoto zákona. Finanční úřady nemají vlastní právní subjektivitu, a proto nemohou zaměstnávat zaměstnance. Pracovníci finančních úřadů jsou zaměstnanci Generálního finančního ředitelství. Finanční úřady jsou organizačními jednotkami finančních ředitelství, v jejichž čele stojí ředitel, který je podřízen řediteli finančního ředitelství. Na území ČR je celkem 199 finančních úřadů a 23 pracovišť finančních úřadů, která byla zřízena od 1. ledna 2007 vyhláškou č. 541/2006. Vzhledem k požadavku racionálního řízení a minimalizace nákladů na správu daní je počet finančních úřadů vysoký. Finanční úřady jsou po území ČR rozloženy nerovnoměrně, ale zhruba s přihlédnutím k hustotě zalidnění (a tedy fyzické dostupnosti), viz tab. 2.1, správně. V tabulce jsou uvedeny všechna finanční ředitelství a všechny finanční úřady v obvodu jejich územní působnosti.¹¹

¹⁰ Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/ceska_danova_sprava_14582.html

¹¹ Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/344.html>

Tab. 2.1 Počet finančních úřadů náležejících jednotlivým finančním ředitelstvím, velikost spravovaného území v km² na 1 FÚ, počet obyvatel na 1 FÚ.

Finanční ředitelství	Počet FÚ	Velikost spravovaného území v km ² na 1 FÚ	Počet obyvatel na 1 FÚ
pro Prahu	12	42	106 060
v Praze	25	440	50 990
v Českých Budějovicích	17	591	37 500
v Plzni	21	518	42 140
v Ústí nad Labem	25	339	50 760
v Hradci Králové	25	371	42 920
v Brně	46	390	49 420
v Ostravě	28	381	67 000
celkem	199		

Finanční úřady podle zákona:¹²

- vykonávají správu daní, včetně vyhledávací činnosti,
- provádějí řízení o přestupcích a jiných správních deliktech v oboru své působnosti,
- vykonávají kontrolu dodržování povinností stanovených zákonem o účetnictví a ukládají účetním jednotkám pokuty a povinnost odstranit protiprávní stav,
- z pověření ministerstva poskytují mezinárodní pomoc při správě daní a při vymáhání některých finančních pohledávek,
- převádějí výnosy daní, které vybírají a vymáhají, a které nejsou příjmem státního rozpočtu,
- vykonávají kontrolu dodržování povinností a zákazů při značkování a barvení vybraných minerálních olejů a při značkování některých dalších minerálních olejů, dále o značení tabákových výrobků a o dodržování zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků,

¹² Alena Vančurová. *Daňová správa v ČR*. 1. vyd. Vysoká škola ekonomická v Praze, 2011. 324 s. ISBN 80-245-0074-4.

- vybírají a vymáhají peněžité plnění, která podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu uložily,
- z pověření ministerstva přezkoumávají hospodaření krajů, hlavního města Prahy a regionálních rad regionů soudržnosti a vykonávají dozor nad přezkoumáváním hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí hlavního města Prahy,
- vykonávají další činnosti, stanoví-li tak jiný právní předpis.

Organizační struktura finančních úřadů není u všech finančních úřadů stejná, vychází z § 6 odst. 2 zákona o územních finančních orgánech.

Podle rozsahu a objemu zabezpečovaných činností (= přibližně počtu obyvatel správního obvodu FÚ) a tomu odpovídajícímu počtu zaměstnanců se finanční úřady dělí do pěti skupin:

- finanční úřady orientačně se 101 a více zaměstnanci,
- finanční úřady orientačně se 61 až 100 zaměstnanci,
- finanční úřady orientačně se 41 až 60 zaměstnanci,
- finanční úřady orientačně se 26 až 40 zaměstnanci,
- finanční úřady orientačně se 25 a méně zaměstnanci.

Finanční úřady s největším počtem zaměstnanců, tj. 101 a více mají tuto strukturu:

- sekretariát a vnitřní správa,
- oddělení registrační a evidence daní,
- oddělení vyměřovací,
- oddělení kontrolní,
- oddělení vymáhací,
- oddělení majetkových daní a ostatních agend.

O zařazení finančního úřadu do jedné ze skupin rozhoduje generální ředitel na návrh ředitele finančního ředitelství. U finančních úřadů určených zákonem o územních finančních orgánech se mohou zřizovat oddělení dotací, oddělení státního dozoru, oddělení specializované kontroly, oddělení analyticko-vyhledávací nebo oddělení oceňovací.

2.3 Finanční úřad v Opavě a jeho organizační struktura

Finanční úřad v Opavě má svou bohatou historii. Město Opava bylo v období první republiky hlavním městem Slezska a proto také bylo v Opavě finanční ředitelství, které mělo pravomoci zemského finančního ředitelství a spolu se Zemským finančním ředitelstvím v Praze a v Brně patřilo mezi nejvyšší státní orgány, co se týče daňové správy. Po osvobození v roce 1945 vzniklo v Opavě okresní finanční ředitelství a navíc expozitura brněnského zemského finančního ředitelství. V letech 1949-1989 byla daňová správa v Opavě přenesena na Národní výbor v Opavě a poté na odbor státních financí Národního výboru v Opavě.

Opavský okres se nachází v Moravskoslezském kraji, kde tvoří hranici s Polskem. Výměra okresu činí 1 113 km² a v roce 2011 zde žilo 148 000 obyvatel. Opavský okres čítá 56 obcí, které mají rozdílnou hustotu obyvatelstva. K 1. lednu 1991 byl zákonem o územních finančních orgánech vytvořen systém územních finančních orgánů a pro okres Opava vznikly Finanční úřad v Opavě a Finanční úřad v Hlučíně, které spadají pod Finanční ředitelství v Ostravě. Finanční úřad v Opavě spravuje 41 obcí s 102 000 obyvateli o výměře 850 km², zbývajících část území náleží městu Hlučín.

Současnou organizační strukturu Finančního úřadu v Opavě tvoří:¹³

- ředitel FÚ,
- zástupce ředitele,
- právník,
- sekretariát a vnitřní správa,
- oddělení registrační a evidence daní,
- oddělení vyměřovací,
- oddělení kontrolní,
- oddělení vymáhací,
- oddělení majetkových daní a ostatních agend.

Dále je zaznamenám průběh daňového řízení z pohledu jednotlivých oddělení Finančního úřadu v Opavě, kde vycházím z organizační náplně jednotlivých oddělení a z dosavadní praxe v tomto úřadu.

¹³ Česká daňová správa. *Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Dostupné z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/6625_9035.html

2.3.1 Oddělení registrační a evidence daní

Toto oddělení v rámci správy daní¹⁴ přijímá podklady a provádí registraci daňových subjektů, ověřuje údaje při registraci a případně je doplňuje. K provádění registrace a ověřování údajů při registraci využívá údajů ze základních registrů veřejné správy.

Po registraci přiděluje daňovému subjektu daňové identifikační číslo (dále jen DIČ) a vydává rozhodnutí o provedení registrace. Dále vede registrační části spisů daňových subjektů a povoluje jim nahlédnutí do těchto částí spisů. Vede evidenci výpisů z obchodního rejstříku a živnostenských oprávnění a přijímá oznámení o ukončení činnosti daňového subjektu.

Za porušení registrační povinnosti daňových subjektů a za neplnění dalších povinností v rámci agendy oddělení má možnost udělovat pokuty. Vyřizuje mimo jiné také opravné prostředky proti rozhodnutím tímto oddělením vydaným. Vede osobní účty daňových subjektů a na žádost daňového subjektu vydává v součinnosti s oddělením vyměřovacím a oddělením majetkových daní a ostatních agend potvrzení o stavu jeho osobního daňového účtu. Dále eviduje platby daní v automatizovaném daňovém informačním systému (ADIS), odsouhlasuje kreditní strany jednotlivých účtů daní s doklady bank, objasňuje nejasné platby a vystavuje přeúčtovací doklady na základě přeúčtovacích poukazů. Schválené platební poukazy nahrává na média pro ČNB a Českou poštu, případně vystavuje příkazy k úhradě na základě schválených platebních poukazů.

Oddělení registrační a evidence daní provádí přenosy a nahrávání z médií z ČNB a z České pošty a případně z jiných evidencí ostatních správních úřadů. Prověřuje správnost dodržování lhůt pro převod plateb od bank a pošt, zabezpečuje včasnost a správnost měsíčních a ročních uzávěrek evidence daní. Provádí ve své působnosti vyhledávací činnost, místní šetření a zajišťuje činnost počítačové sítě finančního úřadu a správu informačních systémů.

Dále odpovídá za instalaci programů a jejich nových verzí na počítačích finančního úřadu a provádí přenos dat z a na finanční ředitelství a vůči dalším orgánům státní správy, a zabezpečuje aktualizaci antivirových systémů na finančních úřadech.

¹⁴ Organizační řád ÚFO, úplné znění – stav k 1.lednu 2012, jak vyplývá z pozdějších změn provedených dodatkem č.1 č.j. 10640/11-1212, dodatkem č.2 č.j.: 18914/11 – 1210, dodatkem č.3 č.j.: 29419/11 – 1210 a dodatkem č.4 č.j.: 37657/11 – 1210.

Toto oddělení zpracovává pro finanční ředitelství podklady pro potřeby účtování o daňových příjmech a výdajích, a zpracovává pravidelné přehledy o daňových příjmech, pro potřeby finančního a generálního finančního ředitelství.

2.3.2 Oddělení vyměřovací

Oddělení vyměřovací v rámci správy daní¹⁴, s výjimkou daní spravovaných oddělením majetkových daní a ostatních agend a s výjimkou dotací spravovaných oddělením dotací, zpracovává daňová tvrzení, vyměřuje daně včetně dodatečného vyměření daní a předpisuje příslušenství daní včetně ukládání pokut. Vede části spisů daňových subjektů za oblast spravovaných daní, vyřizuje řádné opravné prostředky, mimořádné opravné prostředky a dozorčí prostředky a vydává rozhodnutí ve věci posečkání daně a odpisu nedoplatku pro nedobytnost. Dále vystavuje předpisné a odpisné poukazy a vede jejich záznamy, objasňuje nejasné platby ve vztahu s plátcem a poplatníkem a vystavuje platební poukazy a přeúčtovací poukazy.

Po odsouhlasení zpracovává výkaz nedoplatků a tyto výkazy pak předává jako podnět vymáhacímu oddělení k vymáhání daňových nedoplatků. Odsouhlasuje částky určené k převodu příjemcům daní. Provádí ve své působnosti místní šetření a vyhledávací činnost a po zjištění předává podněty ke kontrole kontrolnímu oddělení. Je povinno ověřovat registrační údaje daňových subjektů registrovaných k DPH v jiných členských zemích EU, prostřednictvím generálního ředitelství cel, zajišťuje mezinárodní spolupráci při správě daní a zpracovává souhrnná hlášení pro potřeby systému výměny informací v rámci EU.

Má-li finanční úřad více než 150 zaměstnanců, může generální finanční ředitelství zřídit dvě vyměřovací oddělení, a má-li finanční úřad více jak 200 zaměstnanců, tak vyměřovacích oddělení může být více než dvě.

2.3.3 Oddělení kontrolní

Toto oddělení v rámci správy daní¹⁴, s výjimkou daní spravovaných oddělením majetkových daní a ostatních agend, a s výjimkou dotací spravovaných oddělením dotací provádí zejména daňové kontroly u daňových subjektů, kontrolu dodržování zákazu prodeje lihovin a tabákových výrobků, kontrolu dodržování povinnosti barvení a značkování

uhlovodíkových paliv a maziv. Vyhotovuje zprávy o daňových kontrolách, předává příslušnému útvaru finančního úřadu podklady k vyměření daně a podklady pro vydání dodatečného platebního výměru.

Oddělení kontrolní ukládá pokuty a předává příslušnému oddělení podklady k zajištění platby na nesplatnou, nebo dosud nestanovenou daň. Dále zpracovává na vyžádání stanoviska pro daňová řízení jiných útvarů a ukládá ve své působnosti záznamní povinnost daňovému subjektu. Provádí ve své působnosti vyhledávací činnost a místní šetření, zajišťuje mezinárodní spolupráci, včetně prověřování v systému výměny informací v rámci EU.

Provádí vyhledávací činnost zaměřenou na odhalování neregistrovaných a rizikových daňových subjektů, analytickou činnost podporující efektivitu daňových kontrol, shromažďuje a vyhodnocuje informace získané v rámci analyticko-vyhledávací činnosti. Podílí se na výběru daňových subjektů ke kontrole sestavování plánu kontrol a spolupracuje v rámci vykonávané agendy s orgány činnými v trestním řízení, celními orgány a s dalšími správními úřady.

Má-li finanční úřad více než 150 zaměstnanců, může Generální finanční ředitelství zřídit dvě kontrolní oddělení, a má-li finanční úřad více jak 200 zaměstnanců tak kontrolních oddělení může být více než dvě. Oddělení specializované kontroly Finanční úřad v Opavě nemá.

2.3.4 Oddělení vymáhací

Oddělení vymáhací v rámci správy daní¹⁴ vymáhá daňové nedoplatky všemi způsoby vymáhání podle daňového řádu, ukládá pokuty a vyřizuje také opravné prostředky, které byly podány ve vymáhacím a zajišťovacím řízení a dozorčí prostředky. Provádí zajištění daňové pohledávky, vyhotovuje zajišťovací příkazy k zajištění úhrady na nesplatnou, nebo dosud nestanovenou daň. Podává přihlášky daňových pohledávek ve lhůtě stanovené soudem v rozhodnutí o úpadku a také připravuje a podává žaloby na neúčinnost právních úkonů a jiné určovací žaloby. Vede části spisů daňových subjektů týkající se vymáhání daní a předává příslušným útvarům podklady pro odepsání daně pro nedobytnost. Dále povoluje daňovým subjektům nahlédnutí do části spisů týkajících se vymáhání daní a pořizuje z nich opisy, výpisy a potvrzení o skutečnostech tam obsažených a provádí ve své působnosti vyhledávací činnost a místní šetření.

2.3.5 Oddělení majetkových daní a ostatních agend

V rámci správy daní¹⁴, a to daně z nemovitostí, daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí, a v rámci výkonu ostatních agend s výjimkou činností zajišťovaných oddělením registračním a evidence daní, oddělením vymáhacím a oceňovacím, zejména zpracovává daňová tvrzení, vede části spisů daňových subjektů, vyměřuje daně včetně dodatečného vyměření daní a předepisuje příslušenství daní včetně ukládání pokut.

Vyřizuje řádné opravné prostředky, mimořádné opravné prostředky a dozorčí prostředky, dále vydává rozhodnutí ve věci posečkání daně a odpisu daně pro nedobytnost a vystavuje předpisné a odpisné poukazy a vede záznam vydaných předpisných a odpisných poukazů. Musí také objasňovat nejasné platby ve vztahu s plátcem a poplatníkem, vystavuje platební poukazy a přeúčtovací poukazy ve své působnosti a pořizuje a odsouhlasuje částky určené k převodu příjemců daní. Zpracovává a odsouhlasuje výkazy nedoplatků a předává je jako podnět vymáhacímu oddělení k vymáhání daňových nedoplatků a provádí ve své působnosti vyhledávací činnost, místní šetření a správu správních poplatků.

2.4 Personální stránka finančních úřadů

Hybnou silou veřejné správy jsou její zaměstnanci, zejména ta jejich část, která vykonává svou činnost v pracovním poměru, a z nich pak nejkvalifikovanější část zaměstnanců se středoškolským a vysokoškolským vzděláním. Zaměstnance finančních úřadů zaměstnává stát a tudíž zaměstnanci finančních úřadů jsou státními zaměstnanci.

Platové zařazení je stanoveno v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoníkem práce, který byl novelizován zákonem č. 347/2010 Sb., a nařízením vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, a nařízením vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě. Ve smyslu příslušných ustanovení citovaných předpisů, na základě sjednaného druhu práce, požadovaných nejnáročnějších činností, podle prokázaného dosaženého stupně vzdělání a započitatelné praxe, jsou pracovníci zařazováni do 16 platových tříd a 12 platových stupňů. Dále je možno zaměstnancům poskytnout osobní příplatek a zvláštní příplatek.

3 Koncepce vytvoření jednoho inkasního místa (JIM)

Hlavní důvody pro vytvoření JIM jsou popsány ve zprávě Světové banky: „V posledních letech došlo k velkým reformám správy příjmů na celém světě. Vyžádala si je skutečnost, že správy příjmů musí být schopny předvídat a přizpůsobovat se změnám podnikatelského prostředí a metod, globalizaci a inovacím komunikační a informační technologie. Jedním z klíčových cílů většiny moderních systémů správy příjmů byla schopnost vybírat příjmy jak účinně, tak i efektivně. Vláda ČR byla znepokojena tím, že náklady na inkaso příjmů i náklady daňových poplatníků na plnění předpisů se řadí k nejvyšším v Evropě. Hlavním problémem vlády byla udržitelnost finančního základu systémů sociálního zabezpečení a spolehlivost mechanismu výběru příjmů. Nejsou-li inkasní systémy spolehlivé, stává se efektivní krytí závažnou obtíží a může se v nich začít vyskytovat problém černých pasažérů. Jednotlivci mohou do systému vstupovat, aniž by zaplatili svou povinnou část příspěvků, čímž se systém stává finanční zátěží. Stejně jako vlády v mnoha ostatních zemích i česká vláda hledala způsoby, jak zlepšit systém výběru příjmů a současně učinit dobrovolné plnění předpisů pro daňové poplatníky a plátce příspěvků atraktivnější.

Hlavním předpokladem pro vytvoření JIM bude ochota českých občanů plnit své daňové povinnosti správně, pokud není zátěž čestných daňových poplatníků spojená s plněním předpisů vysoká. Předpokládá se, že JIM bude nástrojem podpory dobrovolného plnění předpisů.¹⁵

Záměrem JIM je vytvořit jedno výběrní místo pro daně, cla a pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Nevznikne žádný nový úřad, ale JIM bude znamenat převod některých kompetencí na stávající územní finanční orgány, jejichž reorganizace již probíhá. Prvním krokem pro vytvoření JIM se stalo Usnesení vlády ČR č. 1462 ze dne 20. prosince 2006. Tímto usnesením vláda pověřila MF, Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV) a Ministerstvo zdravotnictví (dále jen MZ), aby předložily materiál k návrhům konsolidačních postupů, jehož cílem je zjednodušit a racionalizovat správu daní, cel a příspěvků na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a zlepšit tak vnitřní i vnější účinnost a efektivnost těchto orgánů v boji proti daňovým únikům. Další významné momenty pro vytvoření JIM byly zaznamenány v těchto letech:

¹⁵Zpráva č. 47984 – CZ, Česká republika, zpráva o vizi a strategii pro integrovanou správu příjmů, ze dne 4.dubna2009(online). Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/JIM_SB_02_09_Report_Vision_Strategy_April09_CZ.pdf.

- Rok 2007 – usnesení vlády, kterým byl schválen navrhovaný záměr sloučení správy daní, cel a pojistného na veřejnoprávní pojištění.
- Rok 2008 – usnesení vlády, kterým vláda schválila návrh postupu sloučení správy daní, cel a veřejnoprávního pojistného formou programu - Projekt vytvoření JIM.
- Rok 2009 – byla přijata zpráva Světové banky, která byla vypracována jako součást podpory Světové banky pro MF ČR při přípravě a rozvoji moderní integrované správy příjmů.
- Rok 2010 – schválila porada vedení MF zadávací dokumentaci veřejné zakázky – Zpracování studie proveditelnosti JIM a implementačního plánu JIM.

Bylo provedeno vyčlenění daňové správy z MF do samostatné instituce Generální finanční ředitelství.

Dále byl předložen materiál – Záměry celní správy ČR v rámci koncepce reformy kontrolních a dohledových procesů v resortu MF, pro poradu vedení MF.

- Rok 2011 – na společném jednání MF, MPSV a MZ, byly upřesněny teze daňové reformy 2013.

Na zasedání Řídícího výboru Projektu JIM, bylo přijato usnesení o variantách 21 okruhů procesních otázek.

3.1 Návrh funkčního a organizačního uspořádání JIM

3.1.1 Cíle a východiska reformy

Východiskem koncepce JIM je tedy dlouhodobá snaha MF zefektivnit správu příjmů veřejných rozpočtů. Správu hlavních příjmů veřejných rozpočtů provádí následující instituce a soustavy orgánů:

- orgány daňové správy – MF a územní finanční orgány,
- orgány Celní správy ČR,
- orgány sociálního zabezpečení,
- zdravotní pojišťovny,
- obce.

Organizační struktura a činnost daňové správy je popsána v podkapitole 2.2, ostatní instituce, které se stanou součástí JIM mají tento charakter.

Celní správu ČR tvoří Generální ředitelství cel (dále jen GŘC), s pozicí správního úřadu s celostátní působností podřízeného MF, dále osm celních ředitelství a jim podřízených 54 celních úřadů. GŘC je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Celní ředitelství a celní úřady mají ve věcech hospodaření s peněžními prostředky a jiným majetkem státu postavení vnitřní organizační jednotky GŘC. Celní správa je bezpečnostním sborem a její činnost zapadá do systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území EU. Při realizaci tohoto dohledu pak postupuje podle jednotných celních předpisů Společenství. V souvislosti s celním řízením při dovozu je v zákonem vymezených případech i správcem DPH. Orgány celní správy mají v zákonem stanovených případech postavení policejního orgánu.

Celní správa ČR je také výhradním správcem spotřebních daní a energetických daní. Celní správě byla také zvláštními zákony svěřena kontrolní oprávnění v oblasti nákladní silniční dopravy, je pověřena kontrolou v oblastech zahraničního obchodu s vojenským materiálem, nakládání s odpady, obchodu s chráněnými druhy fauny a flóry, a nelegální práce cizinců. V neposlední řadě byla Celní správa ČR zařazena do Integrovaného záchranného systému.

Správu orgánů sociálního zabezpečení v současné době zajišťuje pět orgánů, a to pro ozbrojené složky ministerstvo obrany a ministerstvo vnitra, pro příslušníky Vězeňské služby

ministerstvo spravedlnosti, pro celníky MF a české správy sociálního zabezpečení (dále jen ČSSZ) a okresní správy sociálního zabezpečení pro ostatní. Tyto orgány jsou organizačními složkami státu, které vybírají a vymáhají pohledávky ve věcech pojistného (včetně správního výkonu rozhodnutí), dále zajišťují vyměření a výplatu dávek nemocenského pojištění, dávek důchodového pojištění, lékařskou posudkovou službu a provádění agend odškodnění. Základním úkolem ČSSZ v oblasti správy pojistného je kontrola správnosti vyměřovacího základu pro správu pojistného, kontrola stanovení výše předpisu pojistného, kontrola plateb pojistného, vyčíslení nedoplatku na pojistném včetně výpočtu penále platebním výměrem a vymáhání neuhrazených předpisů pojistného a příslušenství. Mimo svou hlavní působnost je ČSSZ zcela nesystémově pověřována činnostmi souvisejícími s odškodňovacími agendami.

Zdravotní pojištění provádí Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR (dále jen VZP), jejíž majetek jako jediné zdravotní pojišťovny nemůže být předmětem konkurzu ani vyrovnání a zdravotní tzv. zaměstnanecké pojišťovny (dále jen ZZP), které poskytují veřejné zdravotní pojištění v rozsahu v zásadě shodném jako VZP. V současné době provádí veřejné zdravotní pojištění 8 ZZP. Organizační strukturu stanoví zákon pouze v případě VZP, přičemž její struktura je určena podle územních samosprávných celků a dalších územních pracovišť, u ostatních ZZP tato povinnost není a tyto ZZP tedy mají strukturu, která odpovídá potřebám jejich pojištěnců. Všechny zdravotní pojišťovny zpracovávají čtvrtletně výkazy pro Český statistický úřad. Tyto podklady slouží k detailnímu sledování počtu pojištěnců, počtu zaměstnanců, tvorby a čerpání jednotlivých fondů podle předepsaných položek a příjmů a výdajů bankovních účtů těchto fondů.

Obce nemají žádné kompetence ke správě daní, ale jsou v současnosti oprávněny vybírat určité množství poplatků. Správu a výběr všech daní, tj. i těch, které podle rozpočtových pravidel jsou příjmem rozpočtu obce, vykonávají finanční úřady, a to pro obce v okruhu své tzv. místní příslušnosti. Převádějí je bezhotovostním platebním stykem prostřednictvím peněžního ústavu na příslušný rozpočtový účet podle daňového určení. Daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří hlavně výnos daně z nemovitostí a výnos daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby a z příjmů právnických osob.

Cíl reformy a vybudování JIM je shrnut ve zprávě Světové banky z roku 2009, kde jsou patrné výhody, jak na straně státu, tak na straně poplatníků daně viz tab. 3.1.

Tab. 3.1 Charakteristika cílů reformy na straně státu a na straně poplatníků

Cíl	Na straně státu	Na straně poplatníků
Zlepšení účinnosti	Usnadnění správy a především vymáhání stejného objemu daní a poplatků	Menší pracnost a složitost vykazování na straně poplatníků
Zlepšení výběru daní a poplatků	Zkvalitnění a vyšší specializace vymáhání, lepší provázanost, vzájemná kontrola údajů apod.	Větší ochota plátců plnit své závazky při jednodušším systému a klientském přístupu, menší pravděpodobnost chyb apod.
Snížení nákladů	Snížení nákladů na výběr a vymáhání, i na správu množství účtů, duplicitních informací, chybných plateb apod.	Především snížení nákladů na komunikaci a platby několika orgánům

Tyto cíle je možné dosáhnout za předpokladu, že vznikne instituce, která zajistí plnění obsahu reformy. Touto institucí bude soustava správních úřadů JIM a cílů reformy bude dosaženo prostřednictvím sloučení veškerých funkcí správy daní a pojistného do jedné soustavy orgánů, která bude zajišťovat kontakt se všemi plátcí a poplatníky, vyměřovat a inkasovat především platby do státního rozpočtu. Je zřejmé, že současný systém správy daní, cel a pojistného nezaručí vytvoření JIM v jednom kroku.

Vytvoření správních úřadů JIM je v hlavní míře charakteristické ve zlepšení účelnosti, která spočívá ve snížení administrativní zátěže spojené s plněním předpisů a správních nákladů a ve vybudování funkční organizace se segmentací klientů. Vytvoření JIM se projeví také ve zlepšení účinnosti vymáhání pobídek k dobrovolnému placení, v tom se projeví nový postoj k plnění předpisů, zlepšení služeb pro daňové poplatníky, větší využívání informací od třetích stran ke kontrole daňových úniků, začlenění celostátně integrované analýzy rizik jako základů pro daňovou kontrolu a snadnější stanovení daně plátcí a efektivnější práce s přeplatky, resp. nedoplatky.

Vytvořením JIM vznikne také jednodušší a racionalizovanější správa příjmů založená na větší specializaci a funkčním zaměření pracovníků JIM. JIM bude také spočívat ve větší transparentnosti správy příjmů pro daňové poplatníky ve zjednodušení daňových zákonů a formulářů, zjednodušení režimu pro malé plátce a také ve vysoce automatizovaném auditu malých plátců.

Pro vytvoření JIM a splnění cíle tohoto projektu je nutností zainteresovat kvalifikované pracovní síly, které se stanou klíčovým aktivem JIM. Jedná se o kvalifikované a motivované pracovní síly, jejichž nábor, výběr či přesunutí z jiných institucí bude založen na nových klíčových kompetencích a strategiích kariérního postupu, který je nutností, nové pracovníky láká a také udržuje atraktivní prostředí.¹⁶

Cíl projektu JIM spočívá také v omezeném kontaktu mezi plátcem a orgány správy příjmů. To povede k posunu od geografického k funkčnímu zaměření, optimalizaci sítě úřadů na regionální úrovni k centralizovanému zpracování podání, plateb a účetnictví, k cílené službě podle segmentů daňových poplatníků a rizik a také ke vzniku tolik žádanému call-centru pro centralizované poskytování informací plátcům.

Pro bezpečný přístup daňových poplatníků a plátců pojistného k vlastním informacím, pro přístup veřejnosti k formulářům, zákonům je nutností v plné míře využívat nové informační technologie, které se již nyní postupně zavádějí. Jedná se o využívání elektronické státní správy (e-Government), využívání elektronických podání a elektronického zpracování podaných formulářů. Plné využívání informačních technologií povede také k efektivnímu využívání informací od třetích stran pro účely správy příjmů a efektivní přístup příslušných orgánů k údajům.

Záměrem vlády je tedy postihnout hlavní skupiny příjmů, ale budou také existovat výjimky dle různých specifik, které se doporučují ponechat mimo implementace JIM na pozdější zařazení do JIM. Mezi takové výjimky patří skupiny plátců se specifickým programem a vztahem ke státnímu rozpočtu, jako vojáci na zahraničních misích, vězeňská služba, zpravodajské služby apod. Projekt JIM také předpokládá, že bude převzata pouze správa sdílených daní, které nyní vykonává celní správa a daňová správa a případná integrace se ponechá na pozdější dobu.

¹⁶Ministerstvo financí ČR. MFČR: Koncepce vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM), publikováno 06/2010 (on line). MFČR 06/2010. Dostupné z: www.mfcr.cz/dc_jim_zprava_mf_55858.html

3.1.2 Postup vzniku JIM

Původní plán vycházel z předpokladu, že stěžejním rokem vzniku JIM bude začátek roku 2014. Od tohoto data byly stanoveny jednotlivé fáze vzniku JIM:

1. fáze - 1. září 2011 reorganizace daňové správy ČR atd.,
2. fáze - 1. leden 2012 převzetí vybraných procesů celní správy.
3. fáze - 1. leden 2013 vznik JIM – převzetí správy sociálního pojištění.
4. fáze - 1. leden 2014 sjednocení výběru pojistného na zdravotní a sociální pojištění.

Tento původní plán byl ale 17. srpna 2010 změněn, kdy došlo ke sloučení, neboli posunu jednotlivých fází projektu JIM:

1. fáze - 1. leden 2012 reorganizace daňové správy ČR.
2. fáze - 1. leden 2013 sjednocení výběru pojistného na zdravotní a sociální pojištění.
3. fáze - 1. leden 2014 převzetí vybraných procesů Celní správy, kompletní realizace projektu JIM.

Tento posun byl odůvodněn uskutečněním několika poměrně složitých legislativních a realizačních kroků v krátkém časovém horizontu.

Poslední aktualitou v souvislosti se zřízením JIM bylo to, že dne 30. prosince 2011 byl vydán zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením JIM a dalších změnách daňových a pojistných zákonů. Tím byla završena několikaletá koncepční a legislativní práce MF, MPSV a MZ. Zákon byl schválen s účinností k 1. lednu 2015, ale je pravděpodobné, že jeho účinnost bude ještě upravena na 1. ledna 2014.¹⁷

3.2 Kompetence JIM

Se vznikem JIM dojde k rozdělení kompetencí ze stávajících úřadů na kompetence, které budou integrované do JIM, a které naopak nebudou náležet do kompetence JIM. Rozdělení kompetencí musí být provedeno z hlediska organizace a procesů, ale i po stránce personální a legislativní.

¹⁷Ministerstvo financí ČR. MFČR: Změny zákonů v souvislosti se zřízením JIM a studie proveditelnosti (tisková zpráva) ze dne 18. ledna 2012 (on line). MFČR (18.1.2012). Dostupné z: http://www.mfcr.cz/jednotne_inkasni_misto_3pilir_rvf_67367.html

A) Kompetence integrované do JIM:

Z daňové správy:

- správa veškerých daní,
- vydávání daňových tiskopisů a potvrzení o bezdlužnosti,
- výběr a vymáhání peněžitých plnění uložených jinými orgány,
- kontrola dodržování zákona o omezení plateb v hotovosti.

Z orgánů správy sociálního zabezpečení:

- správa pojistného na důchodové, nemocenské a úrazové pojištění,
- správa příspěvku na státní politiku zaměstnanosti,
- metodické řízení v oblasti správy sociálního pojištění.

Ze zdravotních pojišťoven:

- správa pojistného na zdravotní pojištění od zaměstnavatelů, samostatně výdělečně činných osob, jednotlivců bez zdanitelných příjmů a platby za státní pojištěnce,
- metodické řízení v oblasti správy zdravotního pojištění.

Z celní správy:

- správa spotřebních a energetických daní,
- metodické řízení v oblasti celnictví,
- vydávání potvrzení o bezdlužnosti,
- vyměřování, evidence, vybírání a vymáhání cla,
- výběr a vymáhání peněžitých plnění uložených jinými orgány,
- kontrola dodržování zákona o omezení plateb v hotovosti.

B) Kompetence nenáležící do JIM:

Jsou to kompetence, které nesouvisí s výběrem prostředků do státního rozpočtu, nebo které zůstanou na stávajících institucích, případně budou převedeny na jiné instituce.

Z daňové správy část kompetencí spadá mimo odpovědnost JIM a jsou předmětem dalšího posouzení. Mezi tyto kompetence patří:

- promíjení daní a finanční kontrola,
- vedení centrální evidence dotací,
- cenová kontrola a částečná kontrola investičních pobídek,
- kontrola značení a prodeje lihovin a tabákových výrobků,
- kontrola dodržování povinností a zákazů u minerálních olejů
- kontrola hospodaření krajů s dotacemi ze státního rozpočtu.

Z celní správy mezi tyto kompetence patří:

- vymezení činnosti celního dohledu a metodické řízení v oblasti celnictví,
- kontrolní oprávnění v oblasti silniční dopravy,
- kontrola nakládání s odpady, dohled nad bezpečností dovážených potravin,
- kompetence v rámci integrovaného záchranného systému státu a na úseku potírání mezinárodního terorismu,
- kontroly legálně zaměstnávaných cizinců,
- kompetence na úseku nakládání se surovými diamanty a povinné značení lihu,
- kompetence k hospodaření s majetkem a s dopravními prostředky, které připadly státu na základě porušení celně právních předpisů

3.3 Organizační struktura JIM a systém řízení

Základem pro vytvoření organizační struktury JIM, je zcela nový zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě ČR a zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě ČR (dále jen zákon o FSČR), který citlivou integrací nových procesů s nejnižšími náklady, maximálně zajistí vysokou kvalitu poskytovaných služeb. Tyto zákony mění řízení finanční správy a celní správy na efektivnější dvoustupňový model a měly by platit od 1. ledna 2014.

Zákon o FSČR řeší komplexní reorganizaci daňové správy a od 1. ledna 2014 by měl zcela nahradit stávající zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech.

Finanční správa se bude skládat z Generálního finančního ředitelství, Odvolacího finančního ředitelství, 14 finančních úřadů a 199 územních pracovišť. Mezi Generálním finančním ředitelstvím a 14 finančními úřady s jejich příslušnými územními pracovišti

nebude stát žádný další orgán. Jedině Odvolací finanční ředitelství bude fungovat jako jediný orgán druhé instance v daňovém řízení. Toto dvoustupňové řízení nahradí 8 finančních ředitelství a 199 Finančních úřadů v ČR. Finanční správa bude tedy jedinou účetní jednotkou, ne jako doposud, kdy je samostatnou účetní jednotkou každé finanční ředitelství.

Dvoustupňovým řízením bude také na základě zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě ČR upraveno řízení Celní správy, kdy místo současného GŘC, osmi celních ředitelství a 54 celních úřadů, bude pouze Generální ředitelství a 14 celních úřadů s příslušnými územními pracovišti. Patnáctým celním úřadem bude Celní úřad Praha Ruzyně. Oba tyto zákony tedy akceptují existenci 14 VÚSC (13 krajů a Prahy).

Organizační struktura JIM tedy vychází z předpokládaného dvoustupňového schématu Finanční správy ČR a od 1. 1. 2014 by měla být následující:

- 1. stupeň - Ústředí JIM a Odvolací orgán JIM,
- 2. stupeň - 14 Krajských úřadů JIM,
 - 199 územních pracovišť JIM,
 - specializovaný úřad JIM.

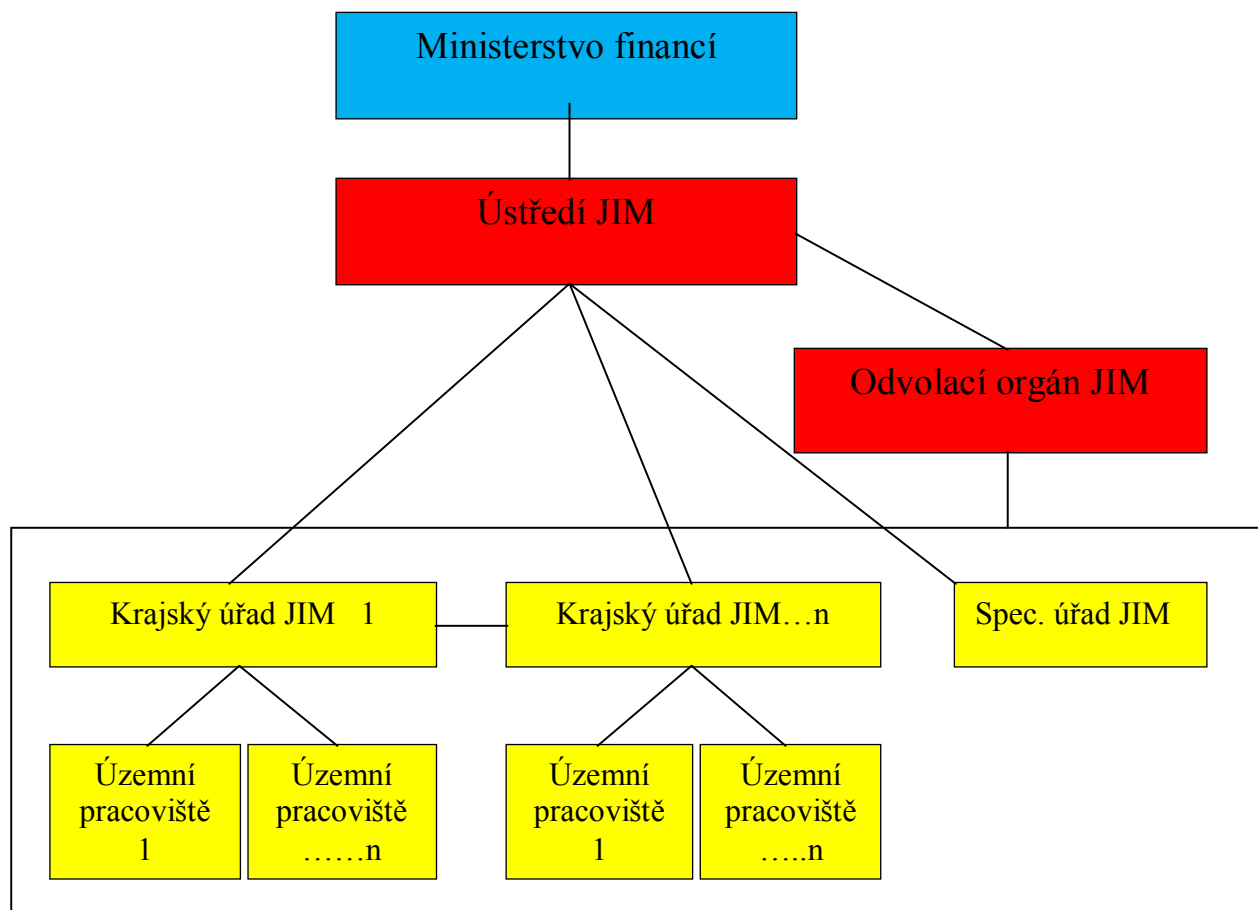
Ústředí JIM je centrální orgán, v jejímž čele stojí generální ředitel JIM, kterého jmenuje a odvolává vláda ČR na návrh ministra financí ČR. Generální ředitel řídí hlavně sekci metodiky procesní, sekci metodiky hmotné, sekci informatiky a sekci ekonomiky a hospodářství. Ústředí JIM budou podřízeny Úřady JIM v krajích, počet těchto úřadů bude totožný s počtem vyšších územních samosprávných celků v ČR. Odvolací orgán JIM řídí ředitel odvolacího orgánu a ten řídí hlavně obory procesního a hmotného práva. Krajský úřad JIM řídí ředitel tohoto úřadu a je jmenovaný generálním ředitelem JIM a ředitel krajského úřadu JIM řídí sekce odborů:

- odbor daně z příjmu, sociálního a zdravotního pojištění,
- odbor ostatních přímých daní,
- odbor nepřímých daní,
- odbor kontroly,
- odbor vymáhání.

U Specializovaného úřadu JIM je organizační struktura obdobná jako u krajského úřadu JIM. Územní pracoviště JIM řídí ředitel územního pracoviště JIM, kterého jmenuje generální ředitel JIM na návrh ředitele krajského úřadu JIM. V jeho kompetenci je řízení samostatného

oddělení klientských služeb a samostatného oddělení vnitřní správy, společně s odborem správy odvodů. Všichni zaměstnanci JIM, kterým vznikne pracovní poměr na základě zákoníku práce budou státními zaměstnanci.

Obr. 3.1: Struktura dvoustupňové soustavy územní Finanční správy ČR

3.4 Rizika realizace projektu JIM

Úspěch realizace reformy neboli projektu JIM je odvislý od snížení míry rizik při zavádění této reformy a stanovení možných opatření vedoucích ke snížení těchto rizik. Projekt JIM je charakteristický svým obrovským zásahem do uspořádání a fungování státních a veřejných institucí. Tento projekt vzhledem ke svému velkému rozsahu, časové náročnosti a množství zainteresovaných stran a subjektů bude probíhat ve velice proměnlivém prostředí i ovzduší s velkou mírou nejistoty.

Rizika realizace projektu JIM dělíme podle dopadu rizika na všeobecné a individuální. Všeobecná rizika dále dělíme na:

- politická,
- finanční,
- legislativní,
- personální,
- rizika na straně třetích subjektů,
- organizační a technická.

Dle závažnosti dělíme rizika realizace projektu JIM na:

- přijatelné riziko, které spolu s obdobnými riziky tvoří skupinu zbytkových rizik,
- zvládnutelné riziko, které vyžaduje pečlivou pozornost, aby bylo dobře zvládnuto,
- významné riziko, které vyžaduje mimořádnou pozornost a uplatnění zásadních opatření k jeho zvládnutí.

Politická rizika tvoří nejvýznamnější všeobecná rizika realizace projektu JIM. Mezi tyto rizika patří hlavně nedostatečná podpora politických stran, či dokonce odpor ze strany MF, vlády nebo Parlamentu ČR a jiných resortů spjatých s projektem JIM. Může dojít ke zdržování schvalovacích procesů nepodloženými požadavky na změnu programu, nebo jeho části v neprospěch reformy. Dále to může být odpor na straně obcí a měst v regionech, které se budou bránit transformačním krokům. Dalším politickým rizikem může být i odpor na straně municipalit, kde by mohlo dojít ke zrušení dnes existujícího finančního úřadu, či změně jeho postavení ve struktuře JIM. Hlavním politickým rizikem je bojkotování programu reformy ze strany odborových svazů, a to hlavně z důvodu obavy ze snižování stavu zaměstnanců. Mezi opatření, která povedou ke snížení politických rizik patří hlavně zajištění dostatečné komunikace a propagace JIM již od přípravné fáze po celou dobu realizace až po dosažené výsledky, obhájení myšlenky JIM před veřejností, zájmovými skupinami i v rámci veřejné správy, obsazení osob podporujících myšlenku JIM do rozhodujících pozic podílejících se programu JIM. Do opatření, které sníží bojkot odborových svazů patří vhodně nastavené motivační prvky pro pracovníky zapojené do projektu a budoucí pracovníky JIM a dobře nastavené výstupní programy pro uvolňované pracovníky.

Mezi hlavní finanční rizika patří nedostatek finančních zdrojů na realizaci projektu JIM. Celkové náklady na realizaci projektu JIM se pohybují v objemu několika miliard Kč. Nyní, když probíhá kolotoč neustálých škrtnů ve státním rozpočtu, nebude snadné získat peněžní prostředky na realizaci projektu JIM. Pokud se tedy nepodaří sehnat dostatečné

peněžní prostředky, hrozí zpoždění projektu JIM a nemožnost realizovat předpokládané přínosy JIM v daném horizontu, nebo dokonce způsobit její neúspěch. Finanční riziko je možno také spatřovat i v realizaci veřejných výběrových řízení, jejichž výsledky je možné zpochybňovat, zdržovat nebo zrušit, což opět může prodloužit čas na realizaci projektu JIM.

Legislativní rizika se dotýkají tří základních oblastí:

- nutné legislativní úpravy nebudou realizovány,
- nutné legislativní úpravy budou realizovány jinak, a to hlavně z důvodu převážení určitých politických zájmů nad věcnými a odbornými argumenty,
- legislativní úpravy budou realizovány později, čímž dojde ze zdržení celého projektu, s více či méně závažnými dopady na projekt JIM,
- legislativním rizikem může být i nesoulad legislativních úprav s platnou národní nebo evropskou legislativou.

Z hlediska personálních rizik rozlišujeme dvě skupiny rizik. První skupinu tvoří rizika u tvůrců, tedy skupiny lidí, která řídí, realizuje, kontroluje, nebo schvaluje jednotlivé kroky. Tato skupina lidí musí být odborně vzdělaná v oblastech, které zastřešuje, dále musí být stimulovaná a motivovaná k dosažení cíle. Hlavní pracovní náplní je realizace reformy. Tato skupina musí být odolná vůči stresu, tlaku a negativním vlivům okolí. Personální riziko na straně týmu je jedním z významných rizik, které vyžadují mimořádnou pozornost. Druhou skupinu tvoří rizika na straně osob, které budou reformou dotčeny jako zaměstnanci. Tady lze očekávat odpor zaměstnanců z důvodu obavy ze ztráty zaměstnání. Tyto obavy zaměstnanců se nedají eliminovat, protože jsou součástí každé změny, ale dají se ovlivnit vhodnou strategií řízení.

Do skupiny všeobecných rizik patří i rizika na straně třetích osob. Tady se jedná o subjekty, které vstupují do reformy jako dodavatelé služeb a zboží a zde převládá riziko kvality a rychlosti dodávek. Obě tyto rizika můžou mít dopad na termíny a finanční rozpočet reformy.

Individuální rizika jsou charakterizována jako rizika, která jsou realizována v jednotlivých krocích reformy. Vztah daňové a celní správy můžeme nazvat střetem civilní organizace a bezpečnostní složky, tedy dvou velice odlišných kultur. Podobně bude docházet ke střetům mezi ČSSZ a zdravotními pojišťovnami (dále jen ZP). Tyto střety nazýváme jako riziko střetu kultur. Aby došlo k minimalizaci těchto střetů je nutné, aby

po celou dobu řízení probíhaly změny s velmi aktivním přístupem zúčastněných stran reformy.

K individuálním rizikům patří také riziko nekvalitní datové základny, které souvisí s integrací informačních systémů. Ztráta, chybovost, nebo neúplnost dat může mít obrovské důsledky na procesy správy příjmů státního rozpočtu.

Mezi individuální rizika patří také riziko nedostatečné vzdělanostní úrovně, riziko kvality řídicích aktů JIM, která spolu velice souvisí, hlavně v komplexnější znalosti zaměstnanců v procesech správy daní, cel a pojistného. Rizikem je tedy nezvládnutí přenesení znalostí na potřebné množství pracovníků a riziko nedostatečné kvality metodické podpory hlavně rozdílností postupů mezi daňovou a celní správou, i mezi orgány sociálního zabezpečení a zdravotními pojišťovnami.

Všeobecná i individuální rizika je tedy možno eliminovat nebo zmírnit používáním cílených, monitorovacích a řídicích nástrojů, mezi které patří:¹⁸

- komunikace interní, externí, směrem k zaměstnancům, k veřejnosti, k vládním činitelům, k institucím,
- kvalitní řízení programu a jeho jednotlivých kroků,
- pravidelné sledování postupu a hodnocení programu na základě stanovených měřitelných ukazatelů.

¹⁸Ministerstvo financí ČR. MFČR: Koncepce vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM), publikováno 06/2010 (on line). MFČR 06/2010. Dostupné z: www.mfcr.cz/dc_jim_zprava_mf_55858.html.

4 Změny ve veřejné správě související se zavedením JIM v Opavě

4.1 Identifikace současných problémů organizační struktury

Jak už bylo uvedeno v předešlé kapitole východiskem koncepce JIM je tedy dlouhodobá snaha MF zefektivnit správu příjmů veřejných rozpočtů a sloučit veškeré funkce správy daní a pojistného do jedné soustavy orgánů, která bude zajišťovat kontakt se všemi plátcí a poplatníky, vyměřovat a inkasovat především platby do státního rozpočtu.

Správu hlavních příjmů veřejných rozpočtů provádí následující instituce a soustavy orgánů:

- orgány daňové správy – MF a územní finanční orgány,
- orgány Celní správy ČR,
- orgány sociálního zabezpečení,
- zdravotní pojišťovny.

Tyto následující instituce a soustavy orgánů mají ve své organizační struktuře dva hlavní problémy, a tím jsou počty úředníků a velice vysoké náklady daňových poplatníků na plnění předpisů. Ve společnosti se poslední dobou prohlubuje z důvodu reformy averze vůči úřednickému stavu. Ovšem proti tomu stojí fakt, že dodnes nejsou známy přesné počty úředníků ve státní správě: Český statistický úřad, MF i MPSV pracují s různými počty, neboť nebylo zásadně vyjasněno, které instituce se zahrnují do státní správy, které do veřejné správy v širším pojetí a které eventuálně do veřejného sektoru bez bližší specifikace. Takže, určit zda je počet úředníků dostatečný či nikoli je velmi sporadické a jestli dojde ke zvýšení nebo snížení počtu úředníků nejsme schopni bez těchto počtů jednoznačně určit. Budeme, ale předpokládat, snižování počtu úředníků ve veřejné správě.

Ke snížení počtu úředníků vedou dvě cesty. První spočívá v disciplinovanosti občanů a druhá je spojena s investováním do výpočetní techniky, zasíťováním úřadů a správních institucí všech stupňů, internetizace a elektronického podpisu. Významnou podporou se jeví internetizace domácností a jejich maximální vybavení počítači. Potom bude pohyb informací, povolení, vyjádření, souhlasů či zamítnutí omezen jen na počítačovou síť. Podstatně se zkrátí časové lhůty, čas strávený na úřadech a i náklady na cestovné. Nicméně bez investic do computerizace úřadů a domácností a bez všeobecné ukázně a spořádanosti ve styku se zákony to nepůjde. Silný pozitivní efekt může vzniknout tím, že se budeme jako plátcí daní

zajímat o využívání našich peněz jako daňových poplatníků o reformu či cestu k hospodárné a laciné státní (veřejné) správě s minimem zákony nařízených administrativních úkonů. Úspoře počtu úředníků by rovněž pomohla lepší znalost právních norem, zákonů a vyhlášek samotnými občany. Právní gramotnost mnoha spoluobčanů je velmi nízká a často nulová. Zřejmé jsou tendence zákony obcházet, pravidla a zákony ignorovat a z problémů vinit úředníka.

Z hlediska problému vysokých nákladů daňových poplatníků na plnění předpisů se jedná především o časovou a administrativní náročnost při vyplňování daňových přiznání a jiných formulářů. Bohužel tato zkušenost pokračuje i v současné době. Příčina je patrná, když si uvědomíme, přes jaké velké množství úřadů vedou toky finančních prostředků. Tak například většina daní se platí prostřednictvím finančních úřadů. Cla, spotřební a ekologické daně jsou v kompetenci celních úřadů. Kvůli platbě sociálního pojištění musí podnikatelé na okresní správy sociálního zabezpečení. Zdravotní pojištění vybírají zdravotní pojišťovny. To vše stojí poplatníky a stát nemalé finanční prostředky. Tyto problémy by mělo do jisté míry eliminovat JIM, kdy vzniklý jeden formulář na veškeré odvody, by jistě ušetřil poplatníkům mnoho času a peněz.

Současné problémy organizační struktury spatřuji ve vysoké byrokracii. Míra byrokracie, počet úředních či administrativních úkonů by mohl být menší a toho jde docílit:

- musí dojít ke snížení finanční zátěže, kterou veřejná správa představuje pro občany, tzn. systém veřejné správy se musí zlevnit;
- tohoto zlevnění lze dosáhnout především tím, že se sníží počet zaměstnanců veřejné správy, tj. na jejím fungování se musí podílet méně lidí;
- zároveň musí dojít ke zjednodušování legislativy, tzn. k rušení zbytečných zákonů a těch činností veřejné správy, které mohou kvalitněji a efektivněji vykonávat soukromé subjekty;
- mnohamiliardové investice do nákupu výpočetní techniky se ve veřejné správě musí znatelně projevit;
- v souvislosti s tím se musí zvýšit kvalita služeb, které veřejná správa občanům poskytuje.

4.2 Ekonomická návratnost projektu JIM, definování cílového stavu

Ekonomickou návratnost projektu JIM se pokusila analyzovat na základě zadání MF společnost Deloitte k datu 7. října 2011 ve studii proveditelnosti JIM veřejných rozpočtů. Tato společnost poskytuje služby v oblasti auditu, daní, poradenství a finančního poradenství klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Společnost Deloitte vydala doporučení k realizaci projektu JIM, který se opírá o tyto klíčové poznatky:¹⁹

V ekonomické části projektu jsou vyhodnoceny všechny vlivy na finanční stránku projektu. Byly detailně popsány a vyčísleny všechny negativní a pozitivní přínosy v obou úrovních ekonomického modelu.

Výpočty a odhady se opírají o detailní analýzu ekonomik všech organizací zapojených do projektu JIM.

- S ohledem na výsledky analýzy, kdy byla zjištěna nejen celková nákladovost stávajících procesů, ale i nákladová struktura bylo patrné, že finanční přínosy projektu budou plynout z úspor v oblasti personální náročnosti aktuálně vykonávaných agend.
- Další pozitivní přínosy plynou ze sloučených agend v budoucím JIM a přínosů, kterými je třeba JIM uvést v život jako jsou elektronizace, digitalizace a automatizace administrativy spojené s inkasní funkcí (zefektivnění procesů výběr, vyměření, kontrola a vymáhání).
- Odhadovaná úspora v kapacitách se pohybuje ve výši 2 847 pracovníků.
- Aby mohl JIM naplnit své strategické cíle je nutné vybudovat odpovídající prostředí a připravit i ostatní organizace na komunikaci a spolupráci s JIM. Tyto kroky s sebou obnáší investice v oblasti informační správy. Tyto investice jsou odhadnuty ve výši cca 2,9 mld. Kč během let 2012 a 2013.
- Čistá současná hodnota projektu je vyčíslena na 22,5 mld. Kč.
- Z ekonomického modelu zohledňujícího pozitivní a negativní dopady projektu vyplývá návratnost projektu do 5 let od zahájení investic v roce 2012. To znamená, že přínosy projektu během roku 2016 (třetí rok provozu JIM) převýší vynaložené náklady s budováním JIM spojené. Od roku 2016 se tak jedná o čistý přínos (úsporu) do rozpočtu (ať se již jedná o státní rozpočet, nebo finance zdravotního sektoru).

¹⁹Ministerstvo financí ČR. MFČR: Studie proveditelnosti JIM pro příjmy veřejných rozpočtů, publikovaná dne 12. října 2011 (on line). MFČR (12.10.201). Dostupné z: http://www.mfcr.cz/JIM_Studie_proveditelnosti_FINAL.pdf

- Dle výsledků citlivostní analýzy vyplývá, že projekt je stabilní vůči negativním výkyvům (snížení úspor o 10 % a navýšení nákladů o 20 %), kdy doba návratnosti projektu zůstává stejná (2016).

- Návrh projektu rovněž splňuje předpoklady pro kladné socioekonomické dopady v podobě jednodušší obsluhy klientů z privátního sektoru.

Organizační struktura JIM tedy vychází z předpokládaného dvoustupňového schématu, kde první stupeň bude tvořit Ústředí JIM a Odvolací orgán JIM, druhý stupeň bude tvořit 14 Krajských úřadů JIM, 199 územních pracovišť JIM a specializovaný úřad JIM, vše od 1. ledna 2014. Cílový stav organizační struktury JIM dle dvoustupňového schématu se bude pohybovat v úspoře 2847 pracovníků. Ekonomická návratnost projektu JIM spočívá hlavně v úspoře pracovníků a úspoře mzdových a provozních nákladů, viz. Tab. 4.1.

Tab. 4.1 Úspora pracovníků a úspora mzdových a provozních nákladů se zavedením JIM.

Sledovaný subjekt	Počet přijatých, uvolněných pracovníků	Mzdové náklady (navýšení, úspora v tis. Kč)	Provozní náklady (navýšení, úspora v tis. Kč.)
Generální finanční ředitelství	+ 462	+ 386 881	+ 122 889
Všeobecná zdravotní pojišťovna	- 1633	- 398 090	- 541 403
Svaz zdravotních pojišťoven	- 542	- 521 148	- 309 396
Česká správa soc. zabezpečení	- 1134	- 350 818	- 149 499
Celková bilance	úspora 2847 pracovníků	úspora 883 175 tis.Kč	úspora 887 409 tis. Kč

V případě generálního finančního ředitelství se jedná o navýšení rozpočtu, neboť bude ze zbývajících organizací přebírat cca 462 pracovníků kvůli posílení s přebírající agendou. V ostatních případech se jedná o ponížení rozpočtu v odpovídající výši. Zavedením JIM v Opavě, ale i v jiných městech ČR dojde k úbytku pracovních míst jak ve zdravotních pojišťovnách, tak ve správě sociálního zabezpečení, tento úbytek bude v menší míře kompenzován přesunem pracovníků do sféry generálního finančního ředitelství. Z hlediska celních úřadů nedojde k žádné výrazné změně v úbytku pracovních míst. Celní úřady budou mít z části upravenou svou pracovní náplň směřující hlavně ke kontrolní činnosti.

4.3 Výhody a nevýhody zavedení JIM

Zavedením JIM dojde k přenesení kompetencí k výběru pojistného na sociální zabezpečení a veřejného zdravotního pojistného na jednu soustavu orgánů, a to konkrétně na orgány finanční správy ČR. Uvedená změna se dotkne všech osob, které jsou plátcí či poplatníky daně z příjmů fyzických osob, pojistného na sociálním zabezpečení a pojistného na veřejné zdravotní pojištění. Jsou to tedy jednak osoby samostatně výdělečně činné, které jsou poplatníky uvedených odvodů (povinnosti jim tedy vyplývají z titulu provádění samostatné výdělečné činnosti) a jednak zaměstnavatelé, kteří v roli plátců plní povinnosti za své zaměstnance. To mohou být jak právnické osoby, tak fyzické osoby.

Změna se dotkne i existujících institucí, které jsou výběrem pověřeny a jako každá změna má zavedení JIM své výhody a nevýhody.

Výhody zavedení JIM:

- dojde ke snížení administrativních nákladů státu na správu daní a správu pojistného na sociálním zabezpečení a na veřejném zdravotním pojištění,
- dojde ke snížení administrativního břemene (vyvolaných nákladů) na straně podnikatelů, zaměstnavatelů i občanů, z důvodu vzniku jednoho společného formuláře pro platbu daní a pojistného, sjednocení procesních institutů a pravidel a možnost elektronických podání bez nutnosti elektronického podpisu,
- změna může přispět ke zvýšení daňových příjmů veřejných rozpočtů prostřednictvím aplikace kontrolní činnosti finančních orgánů na daň z příjmů fyzických osob, pojistné na sociálním zabezpečení i pojistné na veřejné zdravotní pojištění současně,
- daňovým poplatníkům se finanční úřady nevzdálí, zjednoduší se pouze jejich řídicí systém a zcentralizuje se tak, aby byl lepší přehled o jednotlivých daňových poplatnících,
- stávající systém ADIS bude nahrazen novým, centralizovaným informačním systémem, to umožní navíc zavedení i opatření, která by do stávajícího systému nebylo možné implementovat, jako je jednotný účet pro placení všech daní, centrální elektronický audit atd.,
- zaměstnanci budou moci nově využít výdajový paušál ve formě slevy na dani, která zohlední jejich výdaje na dosažení příjmů,

- do vzniku JIM se promítají priority vlády jako podpora vědy a výzkumu či dobrovolné solidarity a také snižování zdanění práce.

Nevýhody zavedení JIM:

- jedná se o velkou a nákladnou změnu,
- pokud dojde k významnějším úsporám v počtu funkčních míst, přispěje změna ke zvýšení nezaměstnanosti,
- legislativa vůbec nezmiňuje, jakým způsobem proběhne integrace zaměstnanců z ostatních institucí do daňové správy,
- řízení dokumentů, datový sklad a uchovávání údajů, to jsou oblasti, které je nutno prozkoumat, neboť JIM a ČSSZ a ZP mají odlišné požadavky na přístup v uchovávání údajů,
- migrace dat do JIM ze starších systémů v rámci ČSSZ a ZP musí být specifikována a synchronizována,
- z hlediska zdravotního pojištění, kdy tržní prostředí požaduje at' je mezi zdravotními pojišťovnami konkurenční prostředí, a to může mít pro jednotný výběr zdravotních odvodů negativní efekt,
- nedostatečná vzdělanostní úroveň zaměstnanců JIM, u kterých bude vyžadována komplexnější znalost procesů správy daní, cel a pojistného, což je značně ovlivněno rozdílností současných postupů mezi daňovou a celní správou a mezi orgány sociálního zabezpečení a zdravotními pojišťovnami.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo provést analýzu daňové správy v ČR, zabývat se činností a organizací Finančního úřadu v Opavě a z důvodu nutné modernizace daňové správy specifikovat, charakterizovat a vyhodnotit projekt JIM v ČR.

Druhá kapitola obsahuje historický průřez daňovou správou od vzniku Československa až do nynějšího období, charakteristiku struktury, kompetencí územních finančních orgánů, podle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech.

Daňová správa v ČR je v současnosti tvořena třístupňovou soustavou územních finančních orgánů podřízených ministerstvu financí a tvoří ji Generální finanční ředitelství, Finanční úřady a nově - od 1. ledna 2012 - Specializovaný finanční úřad. Vznik tohoto nového úřadu potvrzuje, že s výběrem daní a množstvím daňových úniků je v ČR značný problém. Navíc i vzhledem k racionalitě řízení a požadavkům na minimalizaci nákladů na správu daní je počet finančních úřadů příliš vysoký. Je otázkou, zda už v nejbližší budoucnosti bude mít kritérium dostupnosti, na němž je založena hustá síť FÚ, takový význam jako na počátku 90. let, kdy byl tento model založen. Lze se domnívat, že při využití internetu ztratí význam, nicméně zůstane zde potřeba přiměřené fyzické dostupnosti daňových poplatníků pro kontrolní činnost FÚ. Závěr této části je zaměřen na Finanční úřad v Opavě, jeho organizační strukturu, náplň práce jednotlivých oddělení a personalistiku finančních úřadů.

Z výše uvedeného je patrné, že nároky kladené na pracovníky správce daně jsou poměrně vysoké, především na jejich odborné znalosti. Vše je umocněno tím, že legislativa se neustále mění a je třeba neustále sledovat judikaturu. Domnívám se na základě svých zkušeností, že by měl být kladen větší důraz na zvyšování kvalifikace zaměstnanců daňové správy, jejich průběžné proškolení a rozvíjení jejich komunikačních dovedností.

Praktická část se zabývá zhodnocením vytvoření JIM, které by mělo vzniknout k 1. lednu 2014. Vznikem JIM nevznikne žádný nový úřad, ale jde o vytvoření jednoho výběrního místa pro daně, cla a pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Daňová správa v ČR se stane dvoustupňovou soustavou územních finančních orgánů podřízených ministerstvu financí a bude ji tvořit generální finanční ředitelství, odvolací finanční ředitelství, 14 finančních úřadů a 199 územních pracovišť. V této části jsou rozpracovány cíle a postup vzniku JIM a následné kompetence, je zde také charakterizována nová organizační struktura a

systém řízení, fáze programu JIM a v neposlední řadě jsou zpracována rizika projektu JIM, která jsou velmi vážná.

Závěr této části je zaměřen na identifikaci současných problémů a definování cílového stavu organizační struktury s ekonomickou návratností projektu JIM s poukázáním na výhody a nevýhody tohoto projektu.

Při stávajícím vyhodnocení projektu JIM nelze jednoznačně říci, zda bude jedno výběrní místo levnější a výhodnější z pohledu státní správy, zejména z pohledu odhadů vstupních nákladů na vytvoření jednoho registru, které se budou pohybovat v řádu několika miliard korun a jeho údržba si vyžádá stovky miliónů korun ročně, nehledě na to, že bude nutné zachovat samostatné informační systémy jak v oblasti sociálního pojištění, tak zdravotního pojištění, které spolu komunikují a zde se může smysl sloučení výběru daní a pojistného vytrácet. Jednoznačně, ale říci jde, že dojde ke snížení administrativního břemene na straně podnikatelů, zaměstnavatelů i občanů z důvodu vzniku jednoho společného formuláře pro platbu daní a pojistného a hlavně dojde k úspoře drahocenného času a peněz.

Finanční úřad v Opavě jako samostatná organizační složka státu zanikne a bude pouze územním pracovištěm Finančního úřadu Ostrava, dosud není rozhodnuto, zda toto územní pracoviště bude mít zachovanou shodnou strukturu oddělení a kompetence jaké měl jako samostatný finanční úřad nebo zda některá oddělení zejména kontrolní a vymáhací budou centralizována pod Finanční úřad Ostrava a územní pracoviště bude mít pouze oddělení registrační, vyměřovací a majetkových daní, které budou zajišťovat bezprostřední styk s daňovými poplatníky.

Myšlenka spjata s jednotným vybráním peněz pro stát je velice racionální, protože by napomohla k překonání resortismu. Je rovněž pro stát velice pozitivní, protože by měla přinést úspory, a to zejména v množství úředníků a finančních prostředků, ale je pozitivní i pro daňové subjekty, a to zejména snížením administrativní náročnosti. Jsem si vědoma, že v krátké době bude větší podíl elektronizace ve veřejné správě a nebude potřeba tak velké množství pracovníků na přebírání a pořizování daňových přiznání. Tím bude dán větší prostor (budou větší capacity) pro kontrolní činnost. Kontrolní činnost je důvod, proč musí být více finančních úřadů než jeden (dostupnost, hospodárnost, rychlost).

Seznam použité literatury

1. BŘEZSKÁ, Naděžda, Eva BURDOVÁ a Lucie VRÁNOVÁ. *Státní sociální podpora 2010*. 13. přeprac. vyd. Olomouc: Anag, 2010, 240 s. ISBN 978-80-7263-609-9.
2. DUBŠEKOVÁ- HRSTKOVÁ, Lenka. *Daňový řád 2011*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 156 s. ISBN 978-80-7357-650-9.
3. HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy ČR*. 1. vyd. Plzeň: vyd Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
4. KOVÁŘ, J., VRÁBKOVÁ, I. *Veřejná správa*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, Ekonomická fakulta, 2008. 326 s. ISBN 978-80-248-1974-7.
5. Vančurová Alena. *Daňová správa v ČR*. 1. vyd. Vysoká škola ekonomická v Praze, 2011. 324 s. ISBN 80-245-0074-4.

Elektronické zdroje

1. GENERÁLNÍ FINANČNÍ ŘEDITELSTVÍ. *Česká daňová správa: Kompetence a činnosti daňové správy* [online]. Praha, 2011 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/cds/xsl/22.html?year=PRESENT>
2. STATUTÁRNÍ MĚSTO OPAVA. *Statutární město Opava: O městě* [online]. Opava, 15.10.2010 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: <http://www.opava-city.cz/scripts/detail.php?id=12735>
3. DELOITTE ČESKÁ REPUBLIKA. *Studie proveditelnosti Jednotného inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM): Finalní verze* [online]. Praha: Deloitte Česká republika, 7.10. 2011 [cit. 2012-04-29].
4. *Koncepce: Vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů* [online]. Praha: Ministerstvo Financí ČR, 2010 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/2010_Koncepce_JIM_pdf.pdf

5. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Ministerstvo financí ČR: Změny zákonů v souvislosti se zřízením jednoho inkasního místa a studie proveditelnosti* [online]. Praha, 18.1.2012 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_jim_67367.html
6. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Ministerstvo financí ČR: Historie Ministerstva financí - od roku 1918 do roku 2004* [online]. Praha, 2005 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/ministerstvo_financi_54656.html?year=2005
7. MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Ministerstvo financí ČR: Historie Ministerstva financí - od roku 1918 do roku 2004* [online]. Praha, 2005 [cit. 2012-04-29]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Publikace__Historie_MF_1918-2004.pdf
8. Organizační řád ÚFO, úplné znění – stav k 1.lednu 2012.

Právní normy

1. Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech.
2. Zákon č. 199/2010 Sb., o daních z příjmů.
3. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce a související předpisy.
4. Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě ČR.

Seznam zkratk

ADIS	Daňový informační systém
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSR	Česká socialistická republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPH	Daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
GŘC	Generální ředitelství cel
JIM	Jednotné inkasní místo
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
SSZ	Správa sociálního zabezpečení

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst.3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Loděnici dne 1. května 2012

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1: Obce spadající pod FÚ Opava, počet právnických a fyzických subjektů v obcích.

Příloha č. 2: Obce spadající pod FÚ Hlučín, počet právnických a fyzických subjektů v obcích.

Příloha č. 3: Lokalizace FÚ Opava a FÚ Hlučín.

Příloha č. 4: Fotografie FÚ Opava.

Jednotlivé přílohy

Příloha č. 1: Obce spadající pod FÚ Opava, počet právnických a fyzických subjektů v obcích.

Název obce, městské části	Počet částí obce	Počet katastrů	Katastr výměra v ha	Počet obyvatel	Počet právnických subjektů	Počet fyzických subjektů
Bělá	1	1	286	669	10	84
Bolatice	2	1	1 324	4 384	115	720
Branka u Opavy	1	1	692	1 093	35	171
Bratřikovice	1	1	374	146	3	32
Brumovice	6	3	2 554	1 444	51	201
Březová	5	5	3 886	1 398	49	190
Budišov nad Budišovkou	4	6	7 649	3 042	113	446
Budišovice	1	1	702	628	17	122
Čermná ve Slezsku	1	1	1 233	361	14	37
Dolní Životice	2	1	1 126	1 152	44	163
Háj ve Slezsku	5	4	1 379	3 281	114	406
Hlavnice	1	1	1 109	621	19	94
Hlubočec	1	1	936	567	26	88
Hněvošice	1	1	616	1 035	501	2 408
Holasovice	4	4	1 623	1 392	61	194
Hrabyně	2	1	1 001	1 145	59	176
Hradec nad Moravicí	8	8	4 403	5 449	249	946
Chlebičov	1	1	362	1 105	22	171
Chuchelná	1	1	767	1 284	36	187
Chvalíkovice	1	1	446	708	28	110
Jakartovice	4	6	5 004	1 111	39	155
Jezdkovice	1	1	360	225	6	38
Kobeřice	1	1	1 715	3 286	77	529
Kravaře	3	1	1 937	6 801	212	1 254
Kružberk	1	2	830	277	10	41
Kyjovice	1	1	693	796	21	105
Lhotka u Litultovic	1	1	507	200	11	26
Litultovice	1	1	1 035	824	28	115
Melč	1	1	1 403	651	36	78
Mikolajice	1	1	740	256	15	39
Mladecko	1	1	265	165	10	26
Mokré Lazce	1	1	1 057	1 142	39	201
Moravice	1	1	1 110	255	10	28

Neplachovice	2	1	573	927	39	139
Nové Lublice	1	1	685	199	13	23
Nové Sedlice	1	1	158	490	10	83
Oldřišov	1	1	1 578	1 339	47	209
Opava	31	32	18 123	119 656	3 605	10 674
Otice	1	1	720	1 340	90	245
Pustá Polom	1	1	1 658	1 459	43	199
Radkov	1	1	1 537	496	13	72
Raduň	1	1	802	961	47	180
Rohov	1	1	664	626	13	101
Skřipov	2	2	2 022	1 015	37	169
Slavkov	1	1	1 104	1 870	64	298
Služovice	2	2	599	812	21	144
Sosnová	1	1	1 302	426	15	49
Staré Těchanovice	2	1	747	147	9	19
Stěbořice	3	3	1 776	1 387	46	223
Strahovice	1	1	507	924	14	132
Sudice	1	1	943	677	23	141
Svatoňovice	1	1	1 645	299	8	42
Štáblovice	2	2	1 037	630	21	96
Štěpánkovice	3	1	1 253	3 159	72	469
Štítina	1	1	302	1 208	40	188
Těškovice	1	1	917	821	24	93
Třebom	1	1	951	227	11	26
Uhlířov	1	1	387	346	10	48
Velké Heraltice	5	5	3 930	1 596	55	239
Velké Hoštice	1	1	1 004	1 778	85	320
Větrkovice	2	2	1 783	746	21	131
Vítkov	8	5	5 503	6 099	211	888
Vršovice	1	1	794	482	12	79
FÚ Opava	-	122	95 066	137 653	6 799	25 300

Zdroj: <http://vdb.czso.cz/>., vlastní zpracování.

Příloha č. 2: Obce spadající pod FÚ Hlučín, počet právnických a fyzických subjektů v obcích.

Název obce, městské části	Počet částí obce	Počet katastrů	Katastr výměra v ha	Počet obyvatel	Počet právnických subjektů	Počet fyzických subjektů
Bohuslavice	1	1	1 533	1 661	45	270
Darkovice	1	1	514	1 288	30	190
Děhylov	1	1	508	679	29	121
Dobroslavice	1	1	724	747	20	126
Dolní Benešov	2	2	1 481	4 184	141	660
Hať	1	1	1 574	2 564	80	406
Hlučín	3	3	2 114	14 258	501	2408
Kozmice	1	1	1 087	1 824	51	282
Ludgeřovice	1	1	1 082	4 734	165	816
Markvartovice	1	1	679	1 879	53	303
Píšť	1	1	1 568	2 106	46	352
Šilheřovice	1	1	2 165	1 603	53	247
Vřesina	1	1	689	1 482	32	242
Závada	1	1	527	574	9	104
FÚ Hlučín	-	17	16 245	39 583	1 255	6 527

Zdroj: <http://vdb.czso.cz/>, vlastní zpracování.

Příloha č. 3: Lokalizace FÚ Opava a FÚ Hlučín.

Zdroj: <http://mapy.cz/>, vlastní zpracování.

Příloha č. 4: Fotografie FÚ Opava.

Zdroj: Vlastní fotografie.